

Horníčková ekologie

číslo 2 - únor 2024

Milé děti,

sešel se rok s rokem a vás opět zdraví skřítek Horníček. ☺

Letošní časopis pro vás vytvořila nová parta vašich spolužáků, ale já věřím, že se vám i tentokrát bude časopis a vše v něm líbit, že vás informace zaujmou a poučí.

Ten loňský školní rok byl pro nás nový - ekologie jako volitelný předmět se u nás na škole učila poprvé.

Kromě učení se a povídání o ochraně přírody, jsme zvládli vydat i první číslo tohoto časopisu a také zrealizovat celoškolní projektový den „Země – náš domov“, do kterého jste se zapojili i vy všichni z naší školy!

A protože se akce vydařila a všem se líbila, připravíme ji pro vás i letos. ☺

Už na ní pečlivě pracujeme, jako lektori se představí letošní účastníci Semináře z ekologie – a co vím, už se na vás moc těší!

Dozvíte se zase plno zajímavých informací o přírodě, jak ji chránit, o zvířátkách i rostlinách, která se v ní nacházejí, na školní zahradě si prohlédnete ptačí budku s online kamerou, čmelín i hmyzí domečky, které jsme tam vloni pořídili. Pro jistotu si zase zopakujete i to, jak správně třídít odpad, do jakých popelnic co patří a jak je nutné neplýtvat potravinami i dalším spotřebním zbožím.

Tak – a teď už si hezky sedněte, otevřete časopis a užijte si čtení. ☺

Váš EKO tým 2023 - 2024:

za 7. B – Kuncová Tereza, Slivoňová Klára, (Petříšková Beáta),

za 8. A – Pavlíčková Petra,

za 8. C – Bardová Tereza, Dubjak Tobias, Simetová Ellen,

za 9. A – Fodorová Denisa, Kuncová Daniela, Rácová Leontýna,

za 9. B – Novák Štěpán

+ p. uč. Marta Sieberová a Jitka Šebestová.

SVĚTOVÝ DEN MOKŘADŮ

2. února si na celém světě připomínáme světový den mokřadů.

Mokřady patří mezi nejvýznamější, ale současně i světově nejohroženější ekosystémy.

Mokřady poskytují životní prostor pro rostliny a živočichy, zabezpečují jídlo a čistou vodu, fungují jako přírodní houba proti záplavám.

Více než miliarda lidí je závislá na mokřadech, které jim poskytují obživu prostřednictvím rybolovu, zemědělství, dodávkou vody.

Uvádí se, že likvidací mokřadů jsme za posledních 40 let přišli o 75% vodních ptáků.

Charitativní projekty na podporu zvířat a přírody

Spoustě lidí není utrpení zvířat i ničení přírody lhostejné a snaží se všemožně pomoci – například tím, že organizuje různé charitativní akce a projekty, kde je celý výtěžek věnován na tuto podporu. My vás s těmito projekty budeme postupně seznamovat a je jen na vás, zda se zapojíte ... ♥

Projekt **Click and Feed** založila v roce 2016 Martina Hřebíková na podporu opuštěných zvířat.

Princip pomoci je jednoduchý, efektivní a hlavně rychlý, a může tak pomoci každý z nás!

Jedno vaše virtuální kliknutí přisype granule do virtuální misky a na konci měsíce je sponzor firma Brit promění na skutečné granule, které jsou rozvezeny lidem, kteří se o opuštěná zvířata starají.

Od roku 2016:

- se povedlo naplnit neuvěřitelných **18 milionů misek**
- což je **několik stovek tun** krmiva
- a pomoc tak získalo **více než 100 útulků**

Klikněte na tlačítko

KLIKNI ZDARMA A NAPLŇ MISKU

a je hotovo 😊

= 10 sekund práce

= 1 plná miska krmiva

www.clickandfeed.cz

Čtu, čteš, čteme ...

okénko „knížní EKO recenze“

V našem knižním EKO okénku bychom vás rádi inspirovali k přečtení zajímavých knižních titulů, které mají jedno společné – lásku k přírodě a zvířatům.

Jak jsem zachránil ZOO v Táboře Evžen Korec

Fascinující příběh záchrany desítek zvířat před jistou smrtí, který na jaře 2015 sledoval prostřednictvím médií celý národ.

Táborská zoologická zahrada zkrachovala a věřitelé chtěli utratit některá i vzácná zvířata. Zdálo se, že jejich osud je zpečetěn. Do hry se ale na poslední chvíli vložil úspěšný podnikatel a milovník zvířat Evžen Korec, který ZOO Tábora postavil opět na nohy.

Vůbec poprvé si můžete přečíst, co koupí předcházelo a jaké faktory hrály při rozhodování hlavní roli.

Jak vypadala Korcova první návštěva zubožené zoologické zahrady v Táboře? Jaké problémy čekaly na nového majitele? A dá se vůbec zoologická zahrada řídit pouze s kalkulačkou v ruce?

To a mnohé další zajímavosti z fungování ZOO Tábora zjistíte v této knize. Nahlédněte s námi i do těch částí zoologické zahrady, které běžně zůstávají návštěvníkům skryté.

Součástí knihy jsou i neobvyklé příběhy zvířat chovaných v ZOO Tábora a spousta pěkných fotek.

Článek si pro vás připravila Beáta Petrišková ze 7. B.

**Máte pejska a chodíte s ním na procházky do lesa?
Zde uvádíme pár důležitých informací, jak se tam správně chovat.**

Pokud nemáte perfektně natrénované přivolání, svého psa z vodítka nepouštějte!

Váš pes by se měl v lese pohybovat **u vaší nohy, nechat se bez problémů odvolat a být viditelně ovladatelný** = zkrátka být dobře vychovaný.

"Psi svou přítomností ve volné přírodě narušují klid zvěře, která pak žije ve stresu. Tím může dojít k jejímu úhynu," upozorňuje myslivecký hospodář.

V současném mrazivém počasí podlehne štvaná zvěř velmi snadno zápalu plic.

Vůbec nejcitlivější je srnčí zvěř. Po rychlém běhu se zpotí, ulehne a zhyne. ☹

Majitelé psů si neuvědomují, že ohrožují zvěř i na jaře, kdy ještě zimou zeslabené zvířecí matky čekají mladé.

Psí štvanici dospělá samice sice může přežít, citlivý plod však často hyne. ☹

Kromě **morální** stránky je tady ovšem ještě ta **právní**.

POZOR NA ZÁKON!

O pohybu v lese rozhoduje hned několik paragrafů.

Pak se vám také může stát, že vašeho psa zastřelí.

Zastřelit volně běžající zvíře **může však pouze myslivecká stráž nebo myslivecký hospodář.**

Ne kdejaký myslivec. A střílet mohou jen na psy, kteří jsou vzdálení 200 m od lidského obydlí, viditelně pronásledují zvěř a nejsou pod vlivem majitele.

Přesto často ale myslivci vyhrožují rovnou tím, že vám psa zastřelí. - Neriskujte.

Když váš pes zaplatí životem, máte sice právo žádat o náhradu škody myslivce, **život čtyřnohého přítele už vám to už ale nevrátí.**

Článek si pro vás připravila Petra Pavlíčková z 8. A.

Sýček obecný v ohrožení

Sýček obecný byl v 1. polovině 20. století vůbec nejběžnější sovou s populací čítající řádově desetitisíce párů.

Dlouhodobým hlavním důvodem, proč od poloviny 20. století sýček ubývá z české krajiny, je **velkoplošné intenzivní zemědělství** vedoucí ke ztrátě pestrosti krajiny.

Sýček obecný je proto v červeném seznamu ptáků České republiky zařazen do kategorie **kriticky ohrožených druhů ...**

A co pro sýčka můžeme udělat?

Vyvěšování budek

- **budky tzv. sýčkovníky** instalujeme do vhodného prostředí - v okolí pastvin, na vnější stěny budov nebo do vnitřních prostor.

Odstraňování nebezpečných technických pastí

- **nádrže na vodu, sudy, bazény** → umístit pěnový nebo dřevěný plovák (pokud sud nepoužíváme, můžeme jej otočit dnem vzhůru)
- **větrací šachty** → umístění dřevěné desky
- **komíny** → instalace kovové mřížky či lapače jisker (práce pro odborníky)
- **svise stojící roury** → položit do vodorovné pozice
- **okapy** → nainstalování kovové mřížky

Upravování loveckých biotopů

- **při kosení luk, zahrad či trávníků nechte pás neposečené trávy** - slouží jako důležité stanoviště pro sýčkovu kořist = hmyz či drobné savce
- **omezte požívání chemie**
- **nekácejte staré stromy a jejich torza** - stromové dutiny totiž poskytují sýčkům úkryt a hnízdní příležitosti
- **sázejte nové stromy**
- **instalujte na pole tzv. berličky** = dřevěná bydla sloužící při lovu (viz. foto)
- **využívejte extenzivní pastvu** = pastva pomocí hospodářských zvířat, zachovává se tím druhová diverzita (pestrost)

VÍTE, ŽE ...

... křeček polní si vytváří zásoby nošením potravy v lícních torbách do úkrytu?

🐹 Ten může být až půl metru pod zemí.

A k čemu zásoby?

Zhruba každý týden se křeček probouzí z hibernace, dá si svačinku a jde zas "spát." 🐹

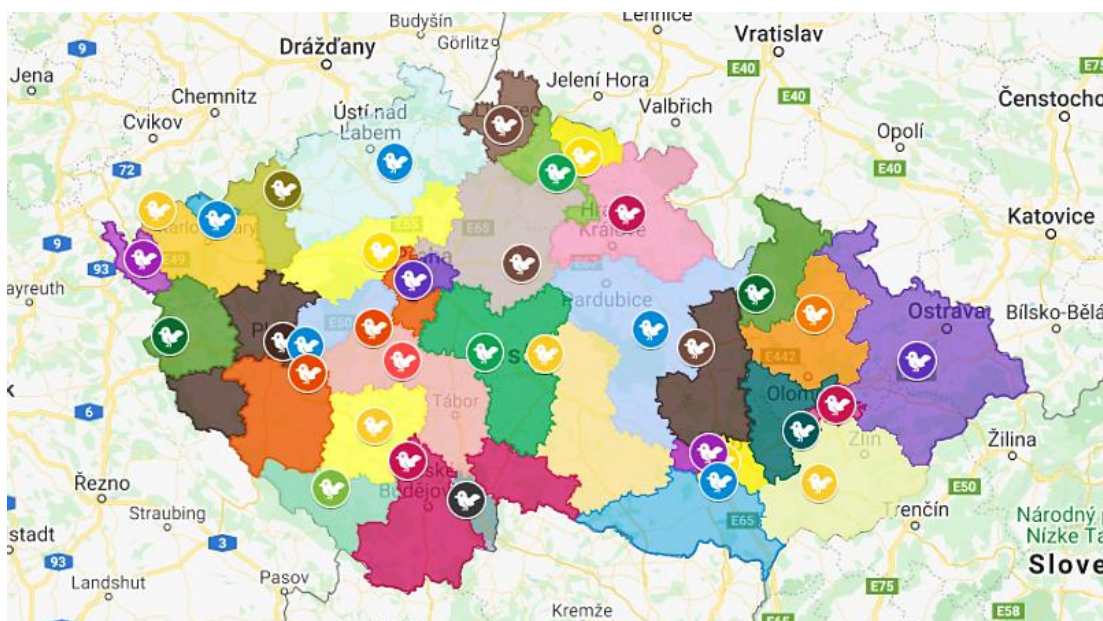
A tak to jde až do května ... 🥰😄😄

Zdroj: Facebook – O chlup líp

www.zvirevnouzi.cz

*přehled záchranných stanic v ČR, vše o nich i jak jim můžete přispět např. pomocí DMS
Nejbližší ZS je v chomutovském ZOO parku!*

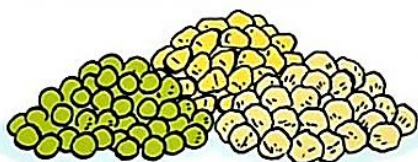
V zimním období se každoročně objevují zoufalé prosby záchranných stanic, aby byli lidé zodpovědní a nekrmili volně žijící vodní ptactvo vším, co jim doma přijde pod ruku.

Nejčastěji to je naprosto nevyhovující strava, která ptáky zabíjí.

Proto jsme připravili základní přehled toho, jak se **CELOROČNĚ** vyvarovat zbytečnému utrpení zvířat.

CO MŮŽEME VODNÍM PTÁKŮM NASYPAT?

HRÁCH, KUKUŘÍCI, CIZRNU, VŠE ROZMRAZENÉ, NEMUSÍ BÝT VAŘENÉ

SLUPKY A ODŘEZKY ZELENINY

A NEBO JIM MŮŽEME KOUPIŤ SPECIÁLNÍ GRANULE URČENÉ PŘÍMO PRO NĚ.

PŠENICI, ŽITO, OVES A DALŠÍ OBILOVINY

VAŘENÉ BRAMBORY, NA KOUSKY NAKRÁJENÝ LISTOVÝ SALÁT A DALŠÍ LISTOVOU ZELENINU

PTÁK ROKU 2024

REHEK DOMÁCÍ

samička

samec

*Na pomyslném trůnu vystřídal
poláka velkého.*

Rehek domácí je malý pěvec,

lidově též zvaný *kominíček*

(pro jeho antracitově šedé, jako by „umouněné“ zbarvení).

Dříve přísně tažný (stěhovaný),

v posledních letech lze pozorovat přezimující jedince.

To vše patrně souvisí s oteplováním planety.

Udělením tohoto čestného titulu chtějí ornitologové upozornit na to, že i běžné druhy ptáků mohou napomoci porozumění, jak změna klimatu ovlivňuje rozšíření druhů a chování jednotlivých populací.

Zdroj: Česká společnost ornitologická

Skleněné plochy jsou pro ptáky smrtelnou pastí. ☹️

Stalo se vám už někdy, že jste před skleněnou plochou našli mrtvého ptáčka?
Proč se stává, že ptáci nabourávají do skla?

Lidé si často neuvědomují, že letící pták v prosklené ploše nevidí překážku, ale naopak zrcadlí se krajinu.
Plochu proto považuje za prostor vhodný k průletu.

Bohužel nárazem se zabijí, v lepším případě zůstanou jen otřeseni ležet a později se vzpamatují a odletí.

Pokud takového ptáčka najdete, uložte ho do temna do krabice a nechte odpočinout.
Nekrmte ho, ani mu nedávejte pít.

Kontaktujte záchrannou stanici!

Těmto incidentům zabráníte pomocí nálepek na sklo, žaluziemi, květinami na parapetě. 🌸

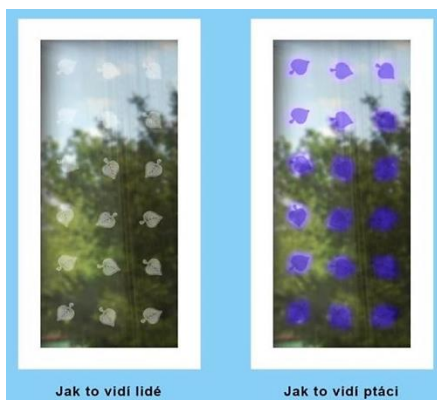
Ptákům na tvaru nezáleží, samolepka jakéhokoliv tvaru ukazuje na překážku v průletu.

→ **Je ale nutné dodržet maximální rozestup samolepek 10cm, víc ne!** ←

siluety dravců

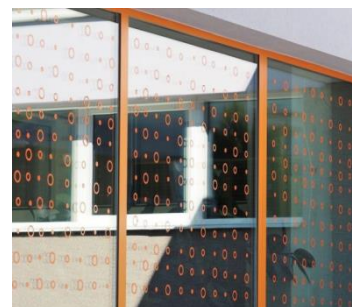
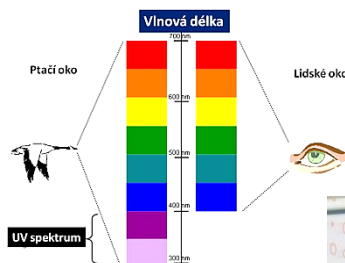

UV samolepky

Jak to vidí lidé

Jak to vidí ptáci

Riziková stěna před polem

Tatáž stěna po zabezpečení

Máte v plánu jarní úklid spadaného listí či klestí?

Pokud vás teplé počasí nalákalo k úklidu vaší zahrady nebo dvora a pálení listí, přečtěte si tento článek.

V listí se mohou nacházet ježci 🦔, kteří si vybrali teplé listí k přezimování a teprve teď se někteří pomalu probouzí.

Tím, že listí zapálíte, mohli by uhořet zaživa...

Na fotografii je ježeček, který byl naštěstí z ohně zachráněn na poslední chvíli.

Také si dávejte **pozor na kácení stromů - v jejich dutinách mohou být kromě netopýrů** 🦇

i veverky, které touto dobou už rodí mláďata.

❄ Nesbírejte malé zajíčky - vaši pomoc nepotřebují! ❄

Rodí se již v únoru, ale zima ani sníh jim nevadí! ❄

Jsou to volně žijící zvířata a jsou perfektně připravena na zimní podmínky. Už od narození mají teplý kožíšek, který je zahřívá, a také sourozence, kteří se tisknou jeden k druhému,

❄ takže opravdu nehrozí, že by mu byla zima.

Při vašich procházkách v přírodě není dobré nechávat své pejsky pobíhat na volno mimo váš dohled, protože **zajíčci nežijí v norách, ale volně na zemi**, takže váš pes má možnost zajíčky zakousnout.

❄ **Zajíci se v tomto ročním období rodí naprosto běžně i v městské zástavbě!**

📌 při nález schouleného zajíčka na něj **nesaháme** (zaječice ucítí váš pach a mláďata opustí!), **nepouštíme k němu psy** a odcházíme

📌 malé zajíčky jejich matka **neopustila**, vrátí se k nim

📌 vaši pomoc potřebuje jen mláďe viditelně **zraněné** či takové, **které píská a následuje kolemjdoucí**
→ **v tom případě voláme záchrannou stanici (v chomutovském ZOO parku)**

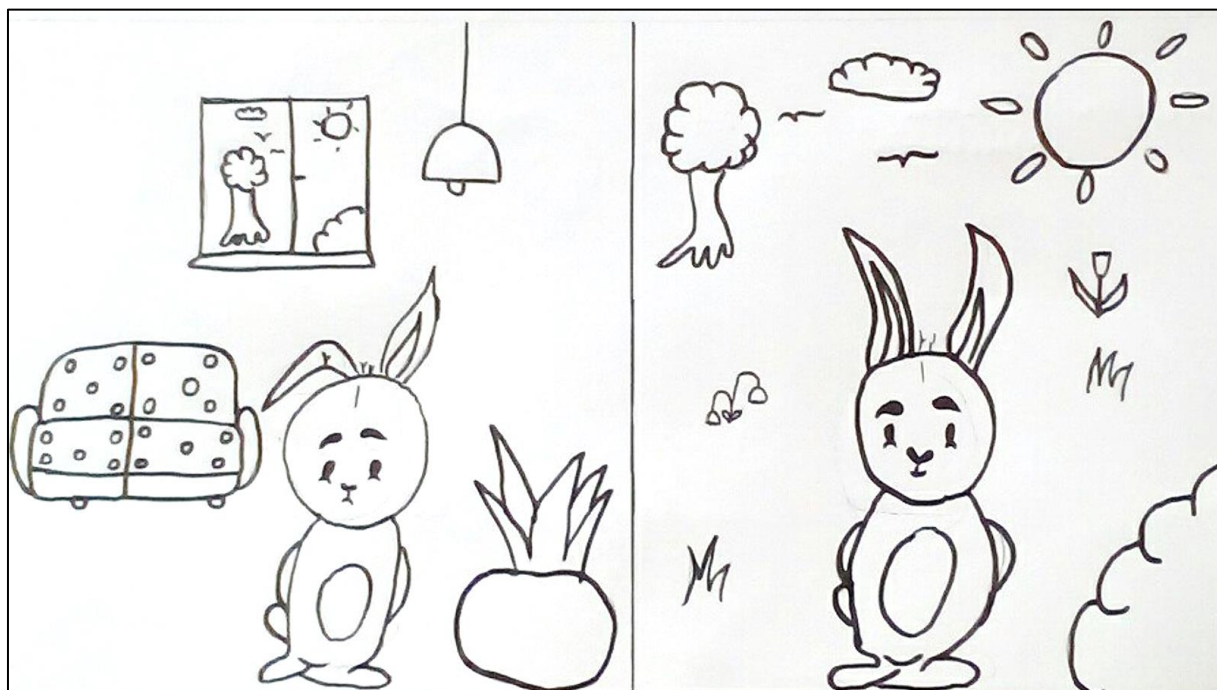
ZVÍŘE
v nouzi
český svaz ochránců
Kopřivice

Zdroj: Facebook, Zvíře v nouzi.cz

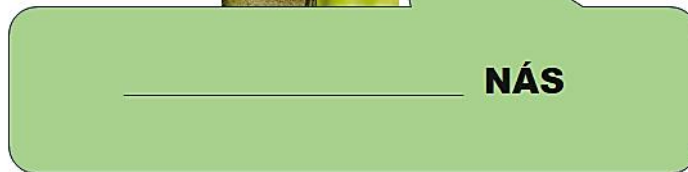
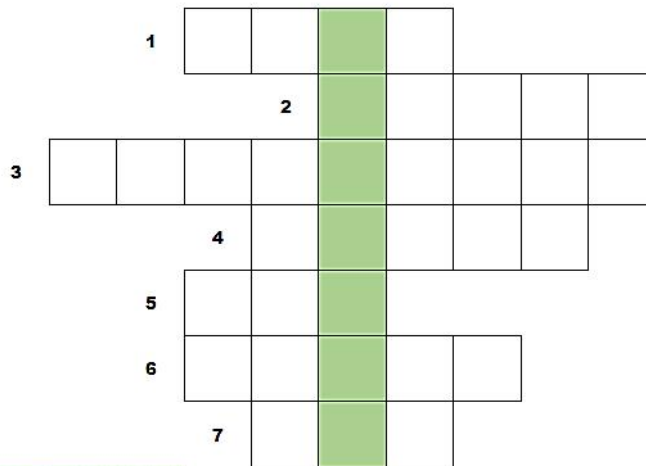
Když najdeš malého zajíčka, necháš ho A/ ležet na místě, B/ vezmeš si ho domů.

Obrázek, který je správnou odpovědí, vybarvi.

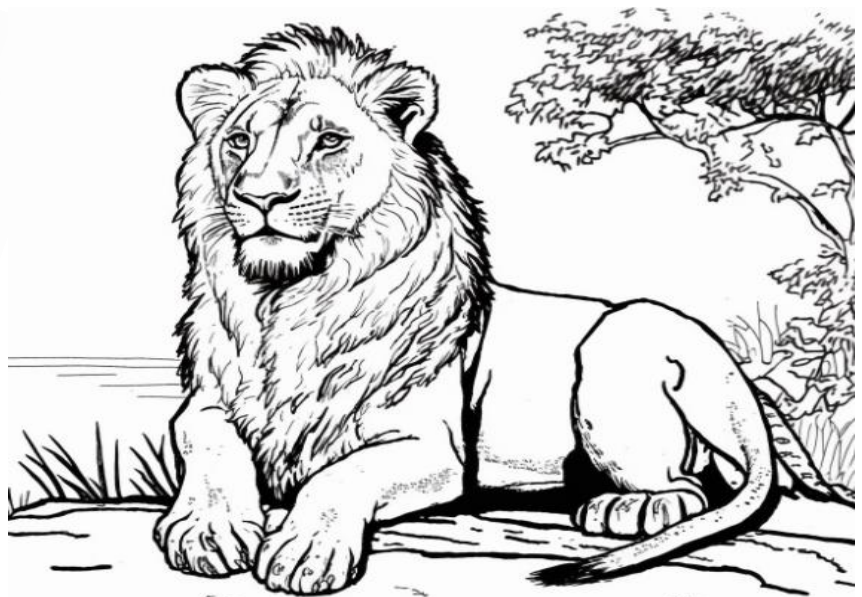
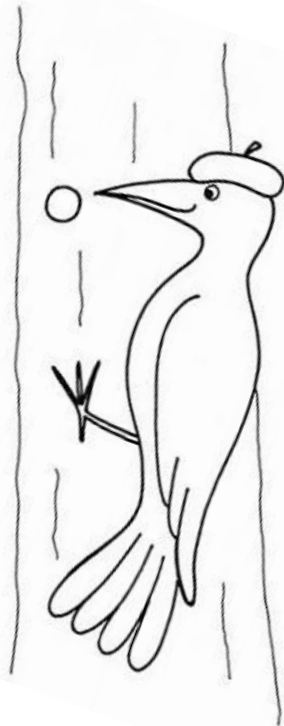

Doplň do křížovky jména zvířat a dozvíš se, co by si zvířátka přála.
Splníš jim jejich přání?

Křížovku si pro vás připravila Tereza Bardová z 8.C.

VZNIK PLASTU

Ze slonoviny se v 19. století typicky vyráběly kulečnickové koule 🎱 a obliba této hry závratně rostla.

Vzhledem k **masivnímu úbytku** 🐘 **divokých slonů**, tak výrobci hledali náhradu a jedna newyorská firma dokonce nabídla 10 000 dolarů pro každého, kdo přijde s dobrou alternativou.

Na tuto výzvu zareagoval John Wesley Hyatt — vynalezl **první syntetický polymer**. Hyattova nová sloučenina mohla být různě tvarovaná a mohla napodobit přírodní látky jako např. želvovinu nebo slonovinu.

Plast byl tedy oslavován jako zachránce zvířat. 🐘

Vynález mladého amerického tiskaře zanechal hlubokou stopu v historii a zanechává ji dodnes.

Zodpovědnost za to, zda tato stopa bude mít nakonec pozitivní důsledek pro lidstvo, už rozhodně neleží na něm ...

Zdroj: Replastuj.cz; zpracovala T. Kuncová ze 7.B.

A na závěr trochu zamyšlení ...

... ale i humoru. 😊

Bože jedna dírka v zácloně a teď abych spravoval hadry celé rodině 🤪

